

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών εννοιών:

- α. Βενιζελισμός
- β. Συνθήκη Νεϊγύ
- γ. Κεντρική Επιτροπή υπέρ των Κρητών

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό ή Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Υπολογίζεται ότι, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, έφτασαν στην Ελλάδα 1.500.000 Έλληνες χριστιανοί και 45.000 μουσουλμάνοι προσφυγές.
- β. Η Λέσχη των Φιλελευθέρων ιδρύθηκε το 1912 στη Θεσσαλονίκη.
- γ. Το Σ.Ε.Κ.Ε. ιδρύθηκε το 1918 από συνέδριο σοσιαλιστών.
- δ. Οι Ψαριανοί πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν στην Αίγινα ανέπτυξαν δραστηριότητα στα κοινά θέματα του νησιού.
- ε. Το Μάρτιο του 1927 ιδρύθηκε η Τράπεζα της Ελλάδος και άρχισε τη λειτουργία της ένα χρόνο αργότερα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποια ήταν η εξέλιξη της βιομηχανίας στην Ελλάδα:

- α. από το 1830 ως το 1870 και
- β. με την έλευση των προσφύγων από το 1922 ως το 1930;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Να παρουσιάσετε την υπονόμευση του κοινοβουλευτικού συστήματος από τον Ι. Κωλέττη, αρχηγό του γαλλικού κόμματος και τον Δ. Βούλγαρη, αρχηγό της παράταξης των Πεδινών.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Ο Κριμαϊκός πόλεμος έπληξε έμμεσα τους πρόσφυγες στην Αθήνα και τον Πειραιά με την επιδημία χολέρας που μετέφεραν τα εμπλεκόμενα στρατεύματα. Με βάση τα παραθέματα που σας δίνονται και ανατρέχοντας στις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στον Κριμαϊκό πόλεμο και στις επιπτώσεις που είχε στους προσφυγικούς πληθυσμούς, αλλά και γενικότερα στους κατοίκους της Αθήνας και του Πειραιά.

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Η εις Πειραιά κατοχή επροίκισε την Ελλάδα και με την κορωνίδα των δυστυχημάτων, την επιδημικήν και Ασιατικήν νόσον της ανθρωποφθόρου χολέρας. Αι δύο πόλεις του Πειραιώς και των Αθηνών ευρέθησαν αρτίως εις την πλέον δεινήν θέσιν και ηθικὴν διαταραχὴν ἐνεκα τούτου». (...) Κατὰ τὰς δοθείσας ἤδη διαβεβαιώσεις, ἡ χολέρα υπήρχε προ πολλῶν ἡμερῶν ἐν τῷ Γαλλικῷ στρατῷ του Πειραιῶς, διετηρεῖτο δὲ περὶ αὐτῆς σιωπὴ ἄκρα, θαπτομένων τῶν νεκρῶν ἐν νυκτὶ κατὰ σωρείας ἐντὸς λάκκων, καὶ ριπτομένης ἐπὶ τῶν πτωμάτων ασβέστου. Τα περιοδικῶς μεταφέροντα ατμόπλοια τοὺς στρατιώτας ἐκ τῆς Γαλλίας ἐξηπάτων τὴν Υγιονομικὴν Ἀρχήν, ὡς φέροντα υγιονομικὰς πιστοποιήσεις καθαρὰς, ἐν ᾧ πολλάκις ἐρριπτον καθ' ὁδὸν εἰς τὴν θάλασσαν τοὺς ἀποθνήσκοντας ἐκ τῆς χολέρας.

Εφημ. «Αἰών», 7 Ιουλίου 1854.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Το πρῶτο πλήγμα δέχτηκαν οἱ κάτοικοι του Πειραιᾶ, ὅπου περιοριζόταν τὴν πρώτη περίοδο ἡ ἀγγλογαλλικὴ κατοχὴ, ἐνῶ ἀπὸ τὶς πρώτες μέρες που ἐμφανίστηκαν τὰ κρούσματα χολέρας μετὰ τοῦ πληθυσμοῦ, τὸ Λοιμοκαθαρτήριον Αἰγίνας μετατράπηκε σὲ Λοιμοκαθαρτήριον γιὰ τὴ χολέρα (...). Προκειμένου δὲ νὰ μὴν μεταδοθῇ ἡ χολέρα καὶ στοὺς κατοίκους τῆς πρωτεύουσας, ἓνα ἀπὸ τὰ πρῶτα μέτρα ἦταν ἡ ἀπαγόρευση τῆς μεταφορᾶς προϊόντων ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὴν Αἴγινα, ἐνῶ δυσκολεύτηκε καὶ ἡ ἐπικοινωνία τῶν κατοίκων τῶν δύο πόλεων. Προκειμένου νὰ ἐπιτραπῇ σ' ἓνα Πειραιώτῃ νὰ ἐπισκεφτεῖ τὴν Αἴγινα, ἔπρεπε νὰ φέρει πιστοποιητικὸ Ἰατρικῆς Επιτροπῆς ὅτι ἦταν καλὰ στὴν υγεία του, ἐνῶ ἀντιστοίχως ὅσοι Αθηναῖοι κατέβαιναν στὸν Πειραιᾶ ἔπρεπε νὰ φέρουν ἄδεια τῆς ἀστυνομίας. Εξάλλου, δὲν μπορούσαν νὰ ἐπιστρέψουν στὰ σπίτια τοὺς χωρὶς προηγουμένη ἄδεια τῆς ἱατρικῆς ἐπιτροπῆς, ποὺ νὰ πιστοποιοῦσε ὅτι ἦταν υγιεῖς. (...) Στις 14.08, ὁ «Αἰών» περιέγραφε τὴν τραγικὴ κατάσταση ποὺ ἐπικρατοῦσε στὸν Πειραιᾶ με τὴ γλώσσα τῶν ἀριθμῶν. Ἀπὸ τοὺς 5.000 κατοίκους τῆς πόλης, εἶχαν ἀπομείνει μόνον οἱ 600, ἐνῶ οἱ υπόλοιποι τὴν εἶχαν εγκαταλείψει, κατευθυνόμενοι κυρίως στὰ γύρω νησιά. Σπίτια καὶ μαγαζιά εἶχαν κλείσει, ἐνῶ ἡ πόλι φαινόταν ἔρημη. Τραγικὴ ἦταν καὶ ἡ κατάσταση στὴν Ερμούπολη, ὅπου τὸ διάστημα μετὰ 2 καὶ 12 Αὐγούστου εἶχαν ἀποβιώσει 130 ἄτομα, ἐκ τῶν ὁποίων 95 ἐξ αἰτίας τῆς χολέρας! Εξάλλου, περισσότεροι ἀπὸ 6000 κάτοικοι φέρονταν νὰ εἶχαν εγκαταλείψει τὸ νησί. Μάλιστα, ἡ Τήνος καὶ ἡ Μύκονος εἶχαν γεμίσει ἀπὸ πρόσφυγες τῆς Σύρου, με ἀποτέλεσμα νὰ μὴν δέχονται ἄλλους, καὶ οἱ Συριανοὶ κατευθύνονταν πλέον σὲ ἄλλα νησιά, ὅπως στὴν Ἄνδρο.

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε τις ακόλουθες πτυχές του αγροτικού ζητήματος στη Θεσσαλία:

- α. Τις πρακτικές των ιδιοκτητών των τσιφλικιών** (6 μονάδες).
- β. Τις θέσεις του Τρικούπη και του Δηλιγιάννη στο ζήτημα αυτό** (6 μονάδες).
- γ. Τα προβλήματα και τις διεκδικήσεις των κολίγων (7 μονάδες) καθώς και την εξέλιξη του ζητήματος αυτού από το 1907 έως και το 1910** (6 μονάδες).

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η εφημερίδα «Αιών» σχολιάζει τη συμπεριφορά των τσιφλικιάδων της Θεσσαλίας Και όμως τις θα πίστευε ότι οι νέοι κύριοι των χωρίων, οι από της [Υψηλής] Πύλης αγοράσαντες ταύτα, εσίν απαιτητικώτεροι των Τούρκων προς τους [...] Έλληνας γεωργούς; Παρά τοις Τούρκοις ανεγνωρίζετο τοίς χωρικοίς η κυριότης της οικίας και της περιοχής αυτής. [...] Αλλά οι νέοι κύριοι[...] εκβιάζουσιν τους δυστυχείς να τους πληρώνουσι ενοίκιον δια τας οικίας, εις ας κατοικούσιν και ας οι χωρικοί θεωρούσι προ αμνημονεύτων χρόνων ως ιδίας. Άλλα αι ενστάσεις των χωρικών εις μάτην.

Επιδεικνύται αυτοίς το της αγοραπωλησίας έγγραφον, εν ω και αι οικίαι επωλήθησαν τω νέω κυρίω.

Ζ. Δ. Παπαδημητρίου, «Το αγροτικό ζήτημα και η δράση του Μαρίνου Αντύπα στη Θεσσαλία», στο: Π. Πετράτος (επιμ.), Μαρίνος Αντύπας (1872-1907), Επιστημονικό Συνέδριο, Αγία Ευφημία, 16-19 Μαρτίου 2006, Πρακτικά, τόμοΑ', Αγία Ευφημία: ΔήμοςΠυλαρέων, 2009, σελ. 157-158.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Οι απόψεις του Τρικούπη και του Δηλιγιάννη για το αγροτικό ζήτημα της Θεσσαλίας

Ο ίδιος ο Τρικούπης διευκρίνιζε με σαφήνεια τη στάση του στη βουλή: «... εάν επιβάλωμεν την διανομήντων κτημάτων εις τους καλλιεργητάς, όπως μου το ζητείτε, θα εκδιώξωμεν εξ Ελλάδος το χρήματων Ελλήνων του εξωτερικού. Αντιθέτως, οφείλομεν να προσελκύσωμεν τα κεφάλαια αυτών των Ελλήνων και όχι να τους εκφοβίσωμεν[...] Η κατάσταση εις την Θεσσαλίαν πρέπει να παραμείνη ως έχει, διότι τούτο απαιτούν τα γενικώτερα συμφέροντα της χώρας μας ...» [...] Μόνο ο Δηλιγιάννης, λόγω της μόνιμης εχθρότητάς του έναντι των «πλουτοκρατών της διασποράς, επιχείρησε το 1896 να περάσει από τη βουλή ένα νόμο για την απαλλοτρίωση ενός μέρους των τσιφλικιών υπέρ των καλλιεργητών τους. [...] Η κατάθεση και μόνο του νομοσχεδίου αυτού του Δηλιγιάννη το 1896 στη βουλή ήταν στην πραγματικότητα η πρώτη επίσημη αναγνώριση, από την πλευρά του ελληνικού κράτους, ότι υπήρχε πρόβλημα μεγάλης γαιοκτησίας στη βόρεια Ελλάδα, το «θεσσαλικό πρόβλημα».

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΔ

Νεώτερος Ελληνισμός από το 1881 ως το 1913, Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 2000, σελ. 70 –72.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Το υπόμνημα της Πανθεσσαλικής Επιτροπής Αγώνα

Τον Φεβρουάριο του 1910 τα μέλη της Πανθεσσαλικής Επιτροπής Αγώνα υπέβαλαν υπόμνημα στον βασιλιά Γεώργιο Α', επιδιώκοντας την παρέμβασή του: «... Δεν είμεθα κύριοι της γης, ην καλλιεργούμεν, ούτε της καλύβης, ένθα διαμένομεν[...] και ούτε μας επιτρέπουσιν ελευθέραν ιδιοκτησίαν[...] Μας εξωθούσιν, όταν θέλωσι και με τα κινητά πράγματα ημών και με τα μέλη της οικογενείας, περιφερόμεθα από χωρίου εις χωρίον, ώσπερ Αθίγγανοι. Ο γεωργικός πληθυσμός ελαττούται, η δε γεωργία ολοταχώς οπισθοδρομεί. Η τοκογλυφία ακμάζει και η ελonoσία μας θερίζει. Και όμως ευρισκόμεθα πλησίον των συνόρων. Είμεθα οι Ακρίται. Όταν όμως η αγροτική τάξις είναι ευχαριστημένη εκ της θέσεώς της, τότε το καθεστώς είναι περισσότερον εξησφαλισμένον. Καλλίτερος δε βασιλεύς είναι εκείνος, όστις καθιστά την ύπαιθρον γόνιμον χώραν. Εν Δανία η δουλοπαροικία κατηργήθη από του 1788 έτους και στήλη ελευθερίας υπενθυμίζειτο γεγονός τούτο. Διατί να μη στηθή [στήλη ελευθερίας] και εν Ελλάδι;

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770 –2000, 6ος τόμος: Η εθνική ολοκλήρωση (1909 –1922). Από το κίνημα στο Γουδί ως τη Μικρασιατική Καταστροφή, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα,

2004, σελ. 273